

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 2

21-22 березня 2024 року

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 2

21-22 березня 2024 року

Харків – 2024

Література:

1. Даченко Г.В. Проблеми оцінювання фінансового стану підприємств за результатами аудиторської перевірки. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2020. Вип. 5. С. 29-33.
2. Дубинська О.С. Визначення типу фінансового стану підприємства за комплексним інтегральним показником фінансової звітності. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26(2). С. 136-141.
3. Назаренко І.М. Фінансовий аудит «Балансу (Звіту про фінансовий стан)» підприємства: організаційно-методичні аспекти та процес алгоритмізації. *Бізнес Інформ*. 2017. № 4(471). С. 308-313.
4. Назаренко І.М., Назаренко О.В., Соколенко Л.Ф. Організаційно-методичні основи аудиторської перевірки зобов'язань і забезпечення підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 6(497). С. 194-201.

АУДИТ ПОРТФЕЛЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Гусаковська Т.О., кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9094-3613>

Святний А.О., аспірант,
Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна

Аудит портфеля об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) визначають як процес, за допомогою якого компанія переглядає статус усіх виданих патентів, патентних заявок, що очікують розгляду, та інших прав ІВ. Це також може бути можливістю для бізнесу переглянути свою політику та стратегію управління портфелем ОІВ [1].

Початковий фокус цього процесу зазвичай включає повну інвентаризацію та загальну організацію всієї інформації, пов'язаної з ОІВ, власниками та ліцензованими бізнесом. З точки зору розвитку бізнесу, найкраще, якщо аудит буде розроблено та проведено для отримання результатів, які нададуть практичне розуміння основ бізнесу та механізмів зростання. Отже, це не просто інвентаризація інтелектуальних активів, а скоріше фундаментальна ініціатива розвитку бізнесу.

Головна мета аудиту інтелектуальної власності – збір інформації про те, яка інтелектуальна власність створена чи придбана і які кроки здійснені для її захисту. Також необхідно проаналізувати процедури документування та захисту інтелектуальної власності, що використовуються на підприємстві.

Необхідно враховувати, що інтелектуальна власність потенційно створюється там і тоді, де і коли розумові та практичні зусилля націлені на вирішення проблеми чи задоволення потреби. Ця концепція може бути застосована не тільки до технічних досліджень та розробки продуктів, а й до маркетингових досліджень, підготовки матеріалів по збуту та просуванню товарів на ринок, розробки систем обліку та контролю, нових методів ведення бізнесу.

Крім рекомендацій відносно окремих об'єктів інтелектуальної власності, проектів та програм, аудит інтелектуальної власності повинен включати рекомендації щодо політичних рішень і процедур ідентифікації та захисту інтелектуальної власності, яка може бути створена в майбутньому.

Також слід зазначити, що без належного оформлення угод про передачу об'єктів інтелектуальної власності підприємство не буде мати в своєму розпорядженні інтелектуальну власність, виявлену в процесі аудиту. Отже, аудит повинен включати огляд всіх угод про передачу об'єктів інтелектуальної власності та перевірку виконання всіма працівниками цих угод, а також угод про конфіденційність.

У випадку недавнього злиття або придбання необхідно перевірити, чи володіє створене підприємство інтелектуальною власністю за контрактами, а передача інтелектуальної власності належним чином оформлена.

Аудит інтелектуальної власності сприяє її ідентифікації та захисту. Аудит портфеля об'єктів інтелектуальної власності, зокрема, портфеля патентів – перевірка використання інтелектуальної власності – сортує патенти.

Великі компанії роками прагнуть акумулювати якнайбільше патентів у своїх портфелях. Деякі з цих патентів отримані за рахунок злиття чи купівлі компаній. Багато з таких патентів зовсім не використовуються в новій компанії. Друга причина роздування портфеля інтелектуальної власності – природне небажання відмовлятися від патенту чи перспективної патентної заявки. До портфеля постійно додаються нові патенти, при цьому практично ніякі не видаляються.

Підтримання портфеля патентів включає як прямі, так і непрямі витрати. Прямі витрати – це витрати на проходження заявки та підтримання патенту. Менш очевидні, проте більш важливі, непрямі витрати включають втрату вартості секретів виробництва, розкритих в заявках на патенти. До непрямих витрат відноситься і так звана ціна втрачених можливостей – доходи, не отримані через відсутність

ліцензування патентів, якими цікавляться інші фірми, а також збитки через порушення деяких патентів. Витрати, що були здійснені для проходження патентних заявок та підтримання чинності отриманих патентів, які не використовуються у бізнесі, понесені марно [2].

Невміння отримати вигоду від портфеля об'єктів інтелектуальної власності також означає втрату активів підприємства. Ефективне управління передбачає недопущення цих втрат.

Таким чином, здійснення аудиту ОІВ дозволяє менеджменту організації визначити наявні інтелектуальні продукти, подані заявки та вже отримані ОІВ, їх комерційний потенціал у контексті стратегії розвитку бізнесу.

Література:

1. Moeller J. Patent Information Analysis for Strategic Business Decisions – The Patent Portfolio Audit. URL: <https://medium.com/@AlphaDataIQ/patent-information-analysis-for-strategic-business-decisions-the-patent-portfolio-audit-b116adef18> (date of application: 02.01.2024).

2. Poltorak, Alexander I., and Paul J. Lerner. Essentials of intellectual property: law, economics, and strategy. John Wiley & Sons, 2011. 320 p.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Довжик О.О., кандидат економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6547-1418>

Динамічність і складність цивілізаційних змін, яких зараз зазнає економіка, збільшення кількості підприємств і компаній, що працюють на ринку, гострота конкуренції між ними роблять управління сучасним підприємством надзвичайно важким завданням. Головною умовою збереження економічної безпеки підприємства є своєчасне виявлення загроз, пов'язаних із втратою ним ринкових позицій, і вибір таких напрямків його розвитку, які забезпечуватимуть стабільність його позицій на товарних ринках і визначать спеціалізацію підприємства його розвиток. Проблема організації бухгалтерського обліку набуває особливого значення при формуванні системи економічної безпеки підприємства в частині забезпечення управлінської облікової інформації для прийняття управлінських рішень та належного рівня захисту активів підприємства від різних негативних факторів.